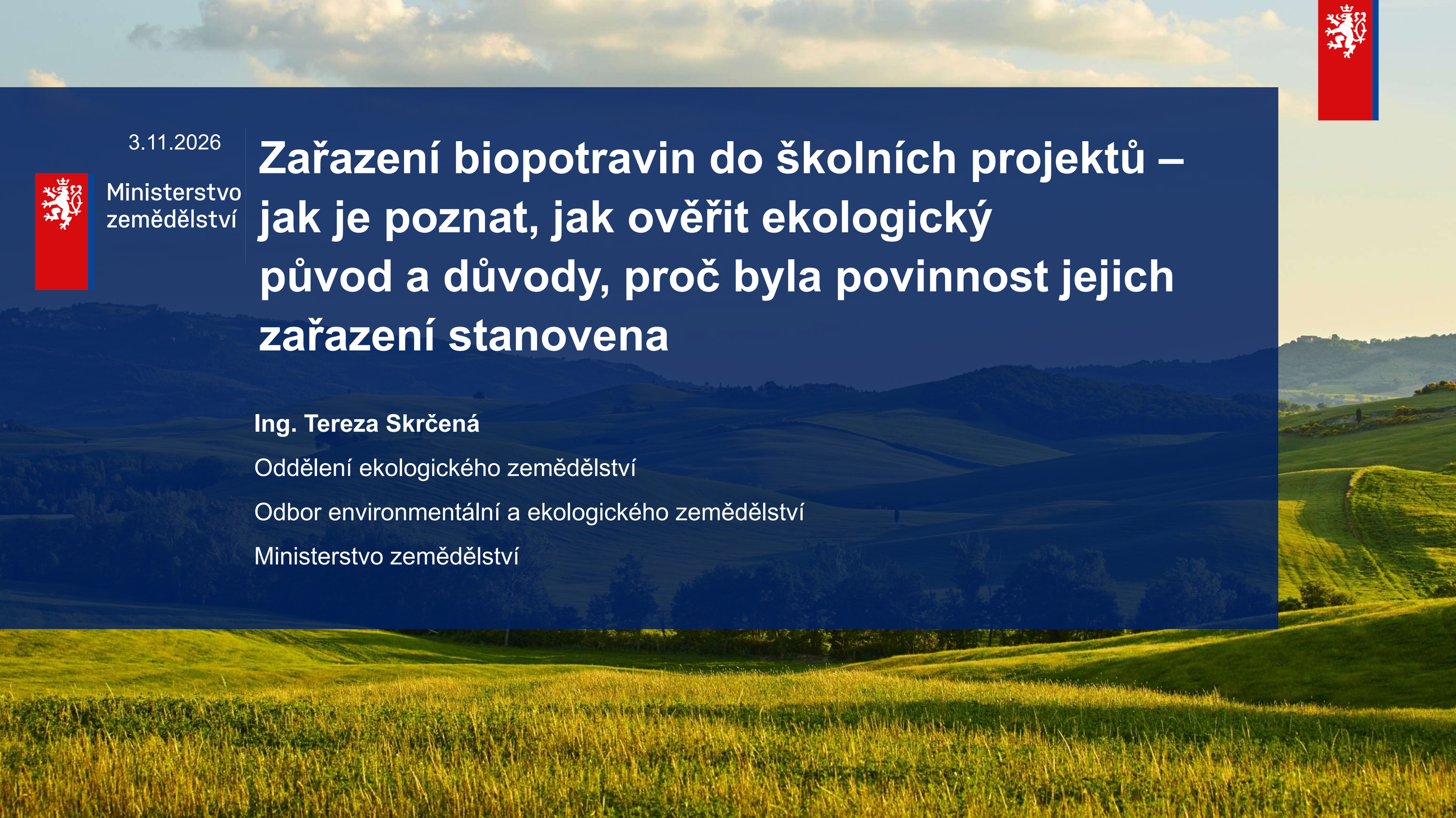

3.11.2026

Ministerstvo zemědělství

Zařazení biopotravin do školních projektů – jak je poznat, jak ověřit ekologický původ a důvody, proč byla povinnost jejich zařazení stanovena

Ing. Tereza Skrčená

Oddělení ekologického zemědělství

Odbor environmentální a ekologického zemědělství

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství

Obsah

Co jsou biopotraviny a ekologické zemědělství (EZ)

Statistiky – aktuální data, vývoj v čase

Něco více o biopotravinách = výsledek tvrdé práce ekologických zemědělců

Představení ekologického zemědělství (EZ) a biopotravin

- Šetrný způsob zemědělského hospodaření, který respektuje na životní prostředí a jeho jednotlivé složky stanovením omezení či zákazů používání chemických a jiných nepřírodních látek a postupů, které zatěžují a znečišťují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce (tj. používání pesticidů, průmyslově vyráběných hnojiv, stimulátorů růstu nebo GMO).

- EZ je produkční systém, který dokáže vypěstovat kvalitní suroviny (bioprodukty) při zachování či zlepšení úrodnosti zemědělské půdy, čistoty vod a biodiverzity.

- EZ je schopno zajistit srovnatelnou produkci s konvenčním hospodařením, zejména s ohledem na očekávaný pokles konvenční produkce v důsledku pokračujícího negativního působení na kvalitu půdy.

Benefity ekologického hospodaření

Ekologické zemědělství chrání **kvalitu povrchových i podzemních vod** tím, že:

nepoužívá syntetická průmyslová hnojiva, místo nich hnojí organicky (třeba hnojem nebo močůvkou).

nepoužívá syntetické pesticidy. Pro ochranu rostlin se používají pouze striktně legislativou vymezené povolené prostředky na přírodní bázi. Využíváni jsou také přirození predátoři (třeba draví roztoči, slunéčka sedmitečná, pavouci), nebo matení škůdců feromony, díky čemuž samečci škůdců (např. obalečů) nemohou najít samičku, a nedojde tak k jejímu oplodnění.

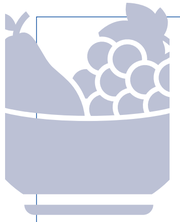
EZ svými principy chrání půdu, zvyšuje její úrodnost i schopnost retence vody, eroze je tak eliminována - stejně jako riziko povodní.

EZ chrání biodiverzitu – na ekologicky obhospodařovaných pozemcích se vyskytuje více ptactva (druhů i jedinců), na louce i poli najdeme pestřejší skladbu rostlin, bohatší je i zastoupení druhů členovců nebo hmyzu včetně brouků či motýlů. Na půdách v EZ žije např. dvojnásobný počet střevlíků a pavouků a o 50 % více žížal. Žížaly a jiné půdní organismy jsou důležité pro kyprost a úrodnost půdy, draví brouci a pavouci či někteří ptáci zase hubí škůdce rostlin.

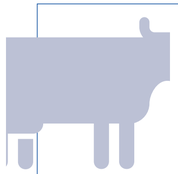
EZ pozitivně přispívá ke zvýšení zaměstnanosti ve venkovských oblastech a rozvoji venkova, především v důsledku přidávání hodnoty díky lokálnímu zpracování a marketingovým aktivitám.

Ekologické zemědělství chrání opylovače včetně včel, mj. tím, že nepoužívá syntetické pesticidy.

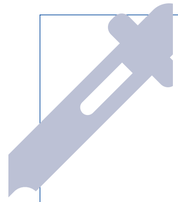
Prokazatelné benefity biopotravin

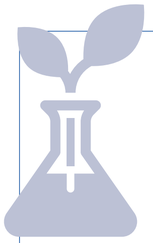
Bioovoce a biozelenina obsahují více látek významných pro lidské zdraví. Např. biobrambory obsahují průkazně více vitaminu C.

Biomléko obsahuje více omega-3-mastných kyselin.

Bioprodukty neobsahují žádné nedovolené pomocné či přídavné látky, umělá aromata a barviva.

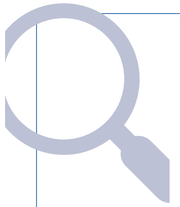
Biopotraviny jsou vždy bez GMO.

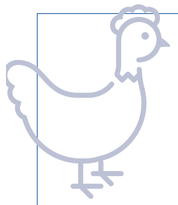
Biopotraviny neobsahují rezidua pesticidů (nebo jich ve srovnání s konvenčními potravinami obsahují stopová množství) - Konzumací biopotravin tak eliminujete vystavení koktejlovému efektu pesticidů.

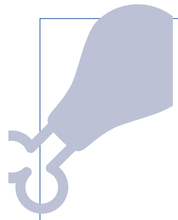
Označení BIO je chráněno zákonem a oprávnění jeho používání je pravidelně a důkladně kontrolováno a certifikováno minimálně 1x ročně.

Původ všech surovin bioproduktů je dohledatelný.

Bio vejce obsahují více karotenoidů a vitaminů díky přirozenému pastevnímu odchovu.

Vyšší je kvalita zejména u drůbežího masa – roste přirozeně déle, ale i ostatních druhů – pastevní odchov, eliminace stresu, kvalitní ekologické krmivo.

Z nutričního hlediska pak byla prokázána např. u zeleniny vyšší koncentrace zdraví prospěšných antioxidantů (flavanony, stilbeny, flavony, flavonoly a antokyaniny) a to mezi 18–69 %.

Obsah dusičnanů u ovoce a zeleniny je nižší až o 50 %.

Preventivní používání antibiotik je v ekologickém zemědělství zakázáno a při použití jakýchkoli léčiv se dodržují dvojnásobné ochranné lhůty.

Ekologická produkce

- Jednotná, legislativně harmonizovaná pravidla pro ekologickou produkci a označování v celé EU: platí napříč řetězcem od primární produkce po trh.
- Nejde jen o „zákaz chemie“: důraz na proces, vstupy, welfare, oddělení toků (bio vs. ne-bio), dokumentaci.
- Logika: prevence (agronomická, chovatelská), až poté povolené látky a postupy dle předpisů a příloh.
- Nařízení: kontrolní systém (zapojení, místní kontrola, evidence, sledovatelnost), prevence záměny a kontaminace.
- „Bio“, „eko“, „organic“ právně chráněné; označení jen při splnění pravidel a kontroly pro danou kategorii.

Kontrola a označení biopotravin

- Kontrola a certifikace ekologické produkce probíhá každý rok, kontrolován je celý proces od zemědělského podniku přes výrobu, balení, distribuci až po obchod.
- Označení **bio**, **eko**, **organic** jsou právně chráněná, použití až po splnění podmínek certifikace.

kontrolní organizace

KEZ® KONTROLA EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

A·B·CERT

Biokont®

Certeko

státní dozorové orgány

Státní veterinární správa

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

ÚKZÚZ

značení

[Certifikát ekologického hospodářského subjektu - TRACES NT]

[Registr ekologických podnikatelů]

Priority MZe

Aktualizace Akčního plánu pro rozvoj ekologického zemědělství na období 2028 - 2034

- Strategický dokument, schválen usnesením vlády ČR č. 442/2021.
- Navázán na obdobný akční plán na úrovni EU, který bude představen v září 2027.
- APEZ má nezastupitelnou roli pro podporu sektoru EZ a produkci biopotravin.

Priority MZe

Zavádění minimálního podílu biopotravin do veřejného a školního stravování

- **Veřejné zakázky** - minimální podíl biopotravin má tvořit **5 %** finančního objemu za kalendářní rok – dle Minimálních standardů odpovědného veřejného zadávání pro dodávky potravin a zajištění stravovací služby.
- **Školní jídelny** s více jak 180 zapsanými strávníky - povinný podíl biopotravin musí od 1. 9. 2027 tvořit minimálně **2 %** z hrubé hmotnosti z nakoupených potravin; podíl se navyšuje na **5 %** od 1. 9. 2028 – dle vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování.
- **Ovoce, zelenina a mléko do škol** - minimální podíl **10 %** biopotravin v rámci dodaných porcí – dle NV č. 74/2017 Sb., o poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol (platí od školního roku 2023/24).
- **Uplatnění lokálních potravin v institucionálním stravování** – minimální podíl biopotravin má činit **5 %** finančních prostředků do konce 2028 – dle usnesení vlády ČR č. 416 ze dne 29. 6. 2026.

Ekologické zemědělství v ČR

- Historie ekologického zemědělství se v ČR datuje od roku 1990, kdy byly registrovány první 3 ekologické farmy.
- Aktuálně k 2.11.2026:

Počty ekologických subjektů k 02.11.2026

Stav k: 02.11.2026

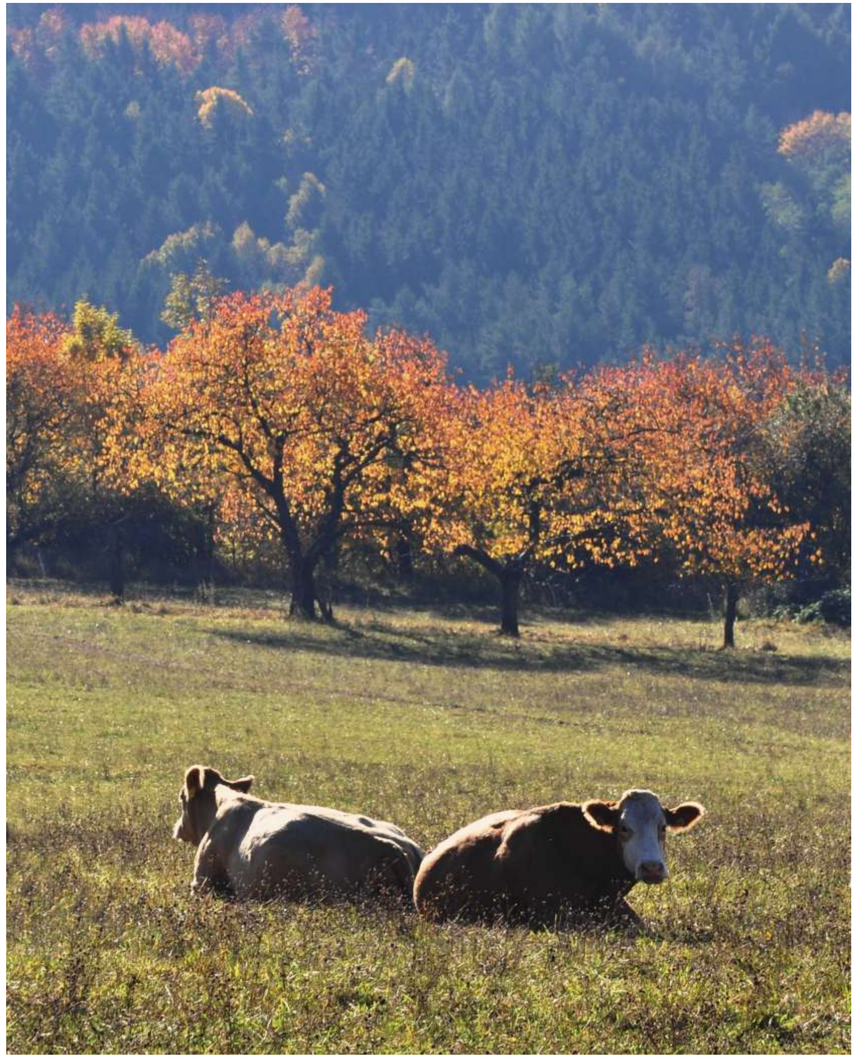
Celkový počet ekologických subjektů	7582

Ekologické subjekty podle typu činnosti	Počet
Ekologický zemědělec	6343
Výrobce biopotravin	1043
Distributor	1198
• z toho: Dovozce ze 3. zemí	338
• z toho: Vývozce do 3. zemí	142
Výrobce nebo dodavatel ekologických krmiv	80
Výrobce nebo dodavatel eko. rozmnož. materiálu	115
Ekologický chovatel včel	5
Ekologický chovatel ryb	12
Ekologický pěstitel hub	13
Ekol. sběrač volně rostoucích rostlin	25
Ostatní	35
Skladování	1

Souběh vybraných činností	Počet
Ekologický zemědělec, který je současně distributorem	201
Výrobce biopotravin, který je současně distributorem	491
Ekologický zemědělec, který je současně výrobcem biopotravin	516

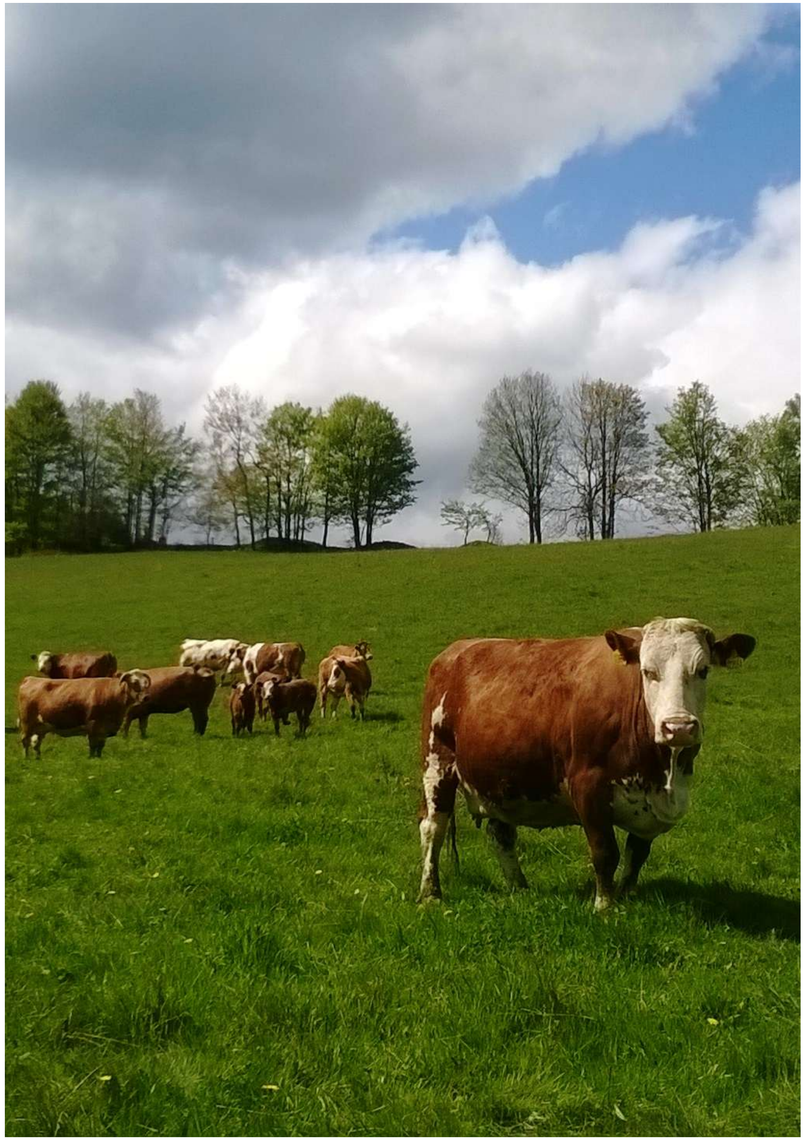
Platnost dat k: 02.11.2026 6:00

www.mze.gov.cz/rep

Ekologické zemědělství v ČR

- Ekologická půda pokrývá **638 tis. ha, což je přes 18 %** z celkové zemědělsky obhospodařované plochy.
- Cca 5 % z celkové orné půdy je v EZ (narůstá).
- Česká republika se se současným podílem 18 % půdy v EZ řadí na 10. pozici zemí světa s největším podílem ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy. V rámci Evropy jsme na 8. místě a v EU na 6. místě (za Rakouskem, Estonskem, Řeckem, Portugalskem a Itálií).
- V režimu EZ hospodaří již každá osmá farma.

Ekologické zemědělství v ČR

Struktura půdního fondu v EZ k 02.11.2026

Stav k: 02.11.2026

Plochy podle kultur	Výměra půdy v EZ (ha)	Výměra půdy v PO (ha)	Celkem	
			ha	%
Orná půda (R)	102663,69	16383,78	119047,47	18,66
Zelinářská zahrada (Z)	0	0	0	0,00
Úhor (U)	1855,63	447,39	2303,02	0,36
Travní porost (T)	469472,9	28036,72	497509,62	77,98
Tráva na orné (G)	9866,13	3156,19	13022,32	2,04
Vinice (V)	1268,34	219,44	1487,78	0,23
Chmelnice (C)	21,69	2,96	24,65	0,00
Ovocný sad (S)	2492,05	197,88	2689,93	0,42
Jiná trvalá kultura (J)	1161,12	178,53	1339,65	0,21
Jiná kultura (O)	405,31	75,88	481,19	0,08
Rybník (B)	3,32	0	3,32	0,00
Školka (K)	5,91	30,36	36,27	0,01
Zalesněná půda (L)	0	0	0	0,00
Porost RRD (D)	30,35	11,31	41,66	0,01
Mimoprodukční (M)	38,03	0,42	38,45	0,01
Plocha s kontejnery (Q)	0	0	0	0,00
Plocha s víceletými produkčními plodinami (P)	11,25	0,05	11,30	0,00
Plocha s lanýži (H)	0	0	0	0,00
Celkem	**589295,72**	**48740,91**	**638036,63**	**100,00**

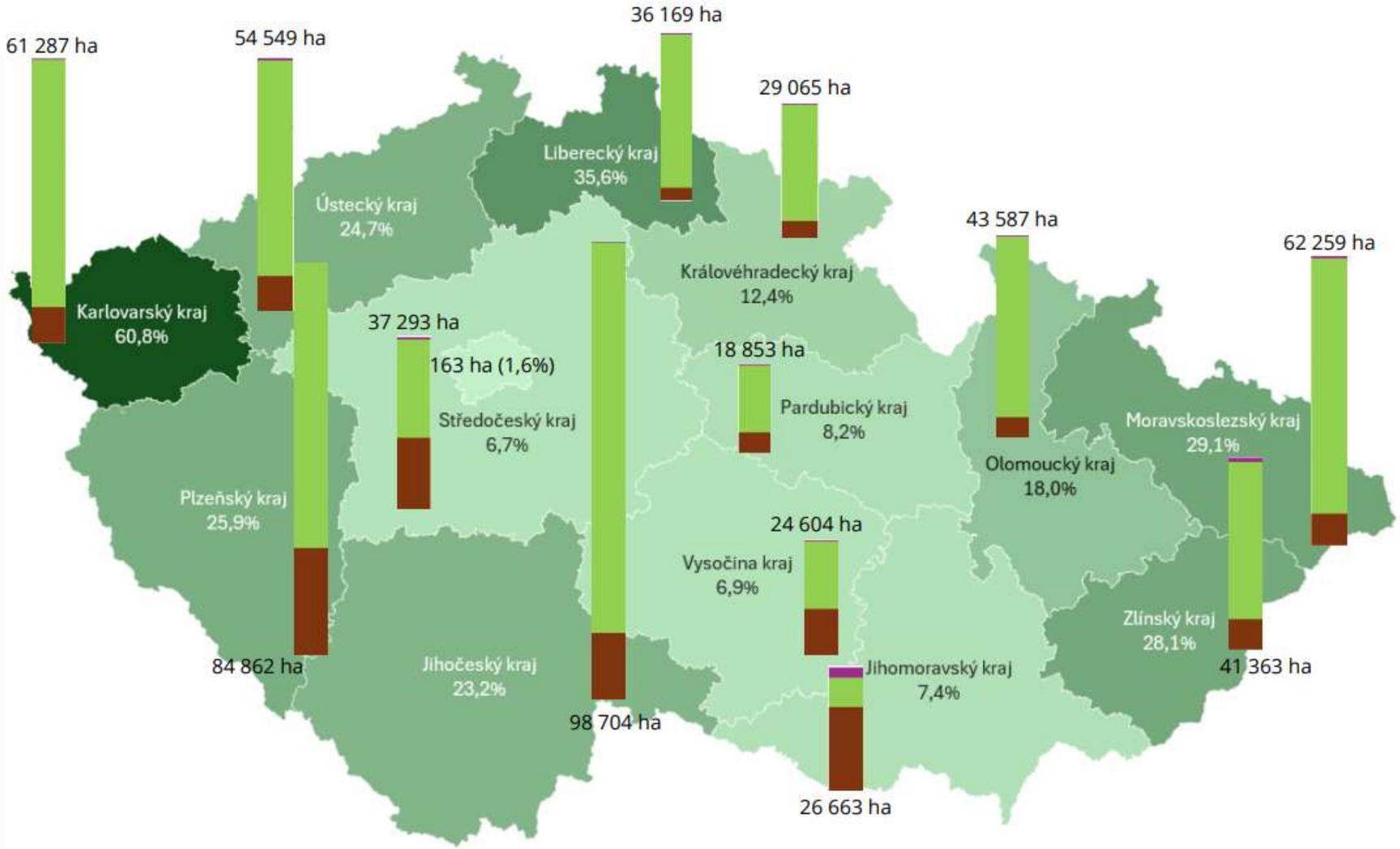
Platnost dat k: 02.11.2026 6:29

www.mze.gov.cz/rep

Ekologické zemědělství v ČR – základní statistika 2026

- Výměra EZ: 638 036 ha (více než 18 % z.p.)
- Celkový počet subjektů v EZ: 7 582, z toho
  - 6 343 zemědělců
  - 1 043 výrobců
  - 1 198 obchodníků
- Zastoupení EZ v ČR není rovnoměrné
- Poměr TTP a orné půdy v EZ: 78 % / 21 %
- Zastoupení EZ v produkčních oblastech zůstává nízké (7 % z.p.)

Podíl půdy v EZ v krajích ČR (%) a výměra půdy v EZ (ha) v rozlišení orná půda, TTP a trvalé kultury

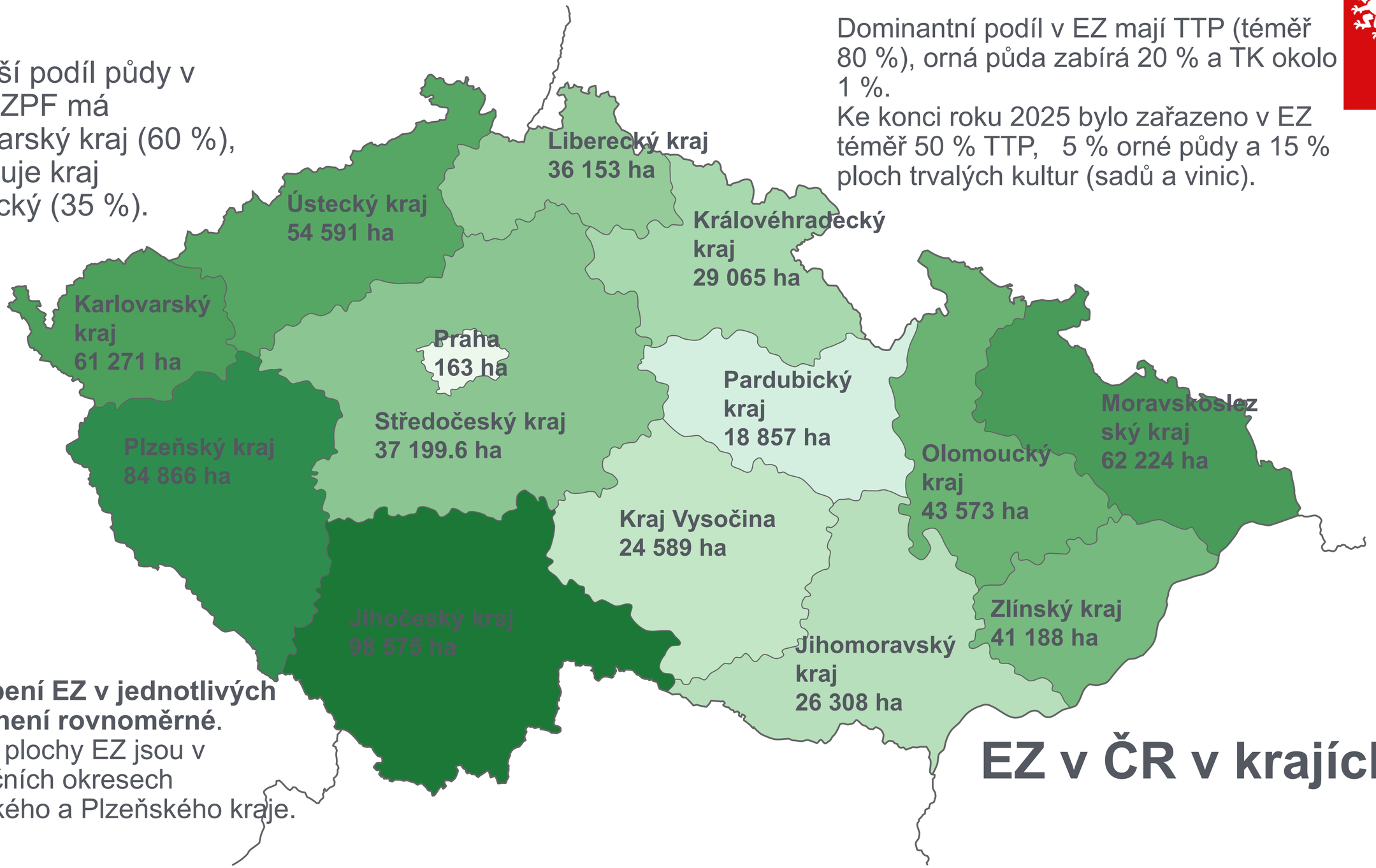

Zdroj: MZe - REP a LPIS (údaje k 31. 12. 2025)

EZ v ČR v krajích

Největší podíl půdy v EZ na ZPF má Karlovarský kraj (60 %), následuje kraj Liberecký (35 %).

Dominantní podíl v EZ mají TTP (téměř 80 %), orná půda zabírá 20 % a TK okolo 1 %.
Ke konci roku 2025 bylo zařazeno v EZ téměř 50 % TTP, 5 % orné půdy a 15 % ploch trvalých kultur (sadů a vinic).

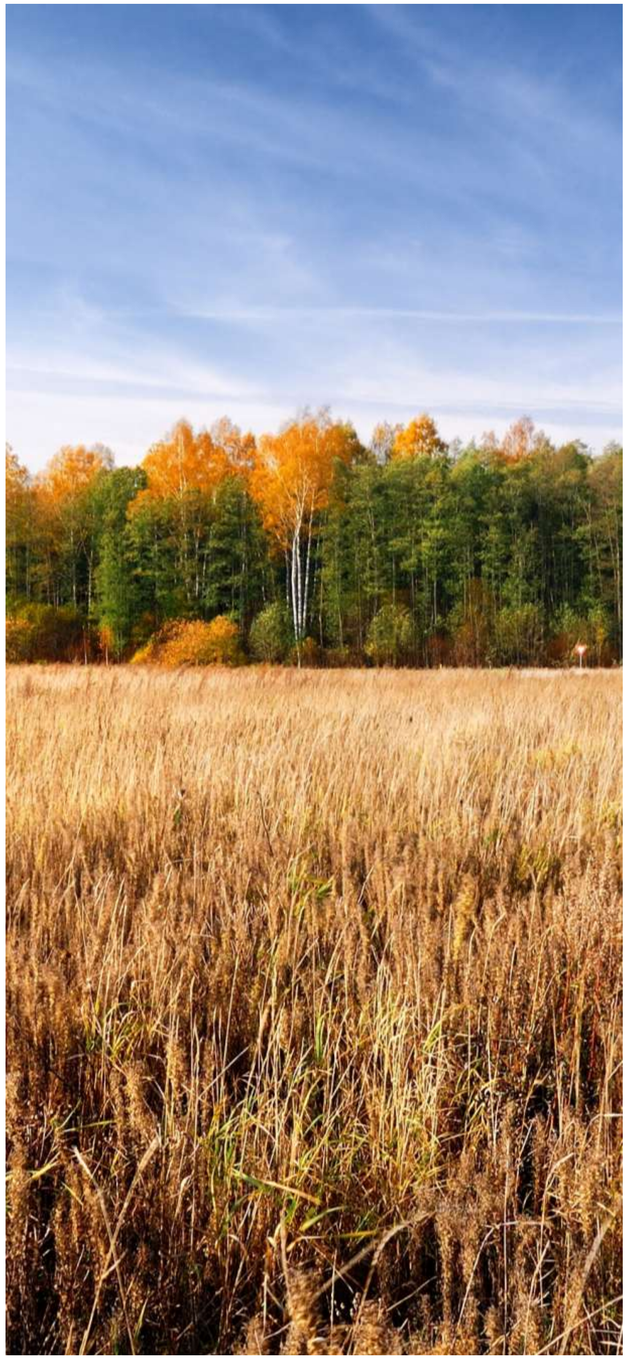

Zastoupení EZ v jednotlivých krajích není rovnoměrné.
Největší plochy EZ jsou v pohraničních okresech Jihočeského a Plzeňského kraje.

naše
bio
Černý čaj
porcovaný
20 x 1,5 g
PRODUKT EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ
PRODUKT EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ
CZ-BIO-002
Zemědělská produkce mimo EU
Poľnohospodárstvo mimo EÚ

BEZ konzervantů
Pro pevné kosti
Vápník je potřebný pro udržení normálního stavu kostí a zubů. Matylda z hor Vám pomáhá zabezpečovat přísun vápníku pro Váš organizmus.
Výživové údaje na 100 g výrobku: na 100 g
Energie / Energia 1119 kJ / 268 kcal
Tuky 16 g
z toho nasycené mastné kyseliny / nasýtené mastné kyseliny 11 g
Sacharidy 3,0 g
z toho cukry <0,5 g
Bílkoviny / Bielkoviny 28 g
Sůl / Soľ 1,5 g
Vápník / Vápnik 991 mg*
*tj. 124 % RHP-referenční hodnota příjmu / RP-denný referenčný príjem
8 594003 964565
KLASA
PRODUKT EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ
CZ-BIO-001
Zemědělská produkce CZ
Poľnohospodárstvo CZ
100 g
Mlékárna na rozhraní Lužických hor a Českého Švýcarska
CZ 391 ES
Výrobce / Výrobca: POLABSKÉ MLÉKÁRNY a.s.,
Dr. Kryšpína 510, 290 16 Poděbrady, Česká republika, provozovna Varnsdorf. www.milko.cz, www.biomatylda.cz

Kupujte
Bio

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
AKČNÍ PLÁN ČR
pro rozvoj ekologického
zemědělství v letech
2021–2027

Ministerstvo zemědělství

Děkuji za pozornost

Ing. Tereza Skrčená

Tereza.Skrcena@mze.gov.cz

mze.gov.cz